

Йордан Славейков
Последна стъпка

Издателство Жанет 45

е носител на националните награди:

Христо Г. Данов – за принос в националната книжовна култура:

В категория Българска художествена литература (2002);

В категория Издание за деца (2007);

В категория Разпространение на българската книга (2011)

Златен лъв на Асоциация Българска книга:

за цялостен принос в издаването на съвременна българска литература (2002);

за оформление и полиграфическо изпълнение (2005);

за динамична културна и издателска политика (2014)

Константин Константинов – за принос в книгоиздаването за деца (2005)

и Наградата на ЮНЕСКО – Първи световен конкурс по дизайн на

книгата, Франкфурт (2003)

© Йордан Славейков, автор, 2015

© Борис Минков, редактор, 2015

© Кирил Златков, оформление, 2015

© Издателство Жанет 45, 2015

ISBN 978-619-186-130-9

Този роман е художествена измислица. Всички прилики и разлики с действителни лица и събития са случайни.

Специални благодарности на:

Георги Господинов и Марин Бодаков за това,
че ми повярваха.

Благодаря на семейството си и на: Анастасия Лютова, Анна Манолова, Анелия Вълкова, Веселин Ранков, Гергана Пирозова, Ема Живкова, проф. Иван Добчев, Йорданка Стефанова, Койна Русева, проф. Крикор Азарян (посмъртно), Кремена Симеонова, Любомир Трифончовски (посмъртно), Люгмила Сланева – Лосо, Лъчезар Станчев, Майя Стойчевска – Бергамн, проф. Маргарита Младенова, Мариан Иванов, Мила Велчева, Михаил Перчеклийски, Нина Александрова, Нели Жекова, Николай Ангелов – Наф, Пенко Господинов, Слав Бойчев, Стела Неделчева, Тони Душков, Цветелина Иванова, Явор Гърдев, Яна Трифонова и г-р Ясен Гецов. Без приятелството, колегиалността, обичта и подкрепата им нямаше да съм това, което съм, и романът ми нямаше да е това, което е.

Й. Сл.

**Посвещавам на Димитър Касабов –
брат и спасител**

ЧАСТ ПЪРВА

ТОГАВА

БРАТЧЕТО

Смъртта винаги ме е привличала. Гробището в селото, в което съм роден и където живях до двайсет и третата си година, беше любимо мое място за усамотяване. Къщата ни беше предпоследната в селото, до гробището се отиваше по един земен път, наричан кой знае защо Стария път. Няма как да го объркаш, понеже той следваше железопътната линия. Обичах жегавите следобеди, когато майка ми и баща ми почиваха след ежедневната физическа работа, която се намира във всяка селска къща. Тогава тихичко отварях пътната Врата, да не скърца, още по-тихо я затварях и поемах по Стария път към гробището. По-късно, когато майка ми почина, изминавах този път от къщата ни до гробището за петнайсетина минути. Като хлапе ми трябваше минимум половин час. За да се стигне до него, се пресичаше необезопасен железопътен прелез. Нямахме барieri, имаше звуков сигнал. Все си представях, че по не знам каква причина се налага да претичам през двата коловоза точно когато сигналът започва да звучи. Претичвах и без сигнал. Заради тръпката. Заради опасността. Понякога спирах, свляях сандалките си, стъпвах на напечена от слънцето релса и чаках да zazвучи сигналът. Звукът от приближаващия влак резонираше, пробягваше няколко километра напред, стигаше до босите ми крака и по тях се вливаше в тялото ми. Така усещах силата, огромността, опасността на влака. Оставях звука да се влива няколко секунди в мен и после отскачах. Обувах сандалките си, претичвах през четирите успоредни линии и през същия Стар път стигах до гробището.

То се намиреше на една могила, около гробовете имаше засадени дървета, високо израсла трева между дърветата и много, много цветя. Не върху гробовете, а живи. И много птици. Никога не беше тихо. Противно на Вярването, че веч-

ният дом е тихо място, птича песен се чуваше дори в най-горещия летен ден. Обичах да откривам гробове, които не съм виждал преди. Сядах близо до гроба, умълчавах се. Гледах паметната плоча. Опитвах се да пресметна колко години е живял човекът, преди да се озове тук. Сдържах дъха си, опитвах се да не дишам. Само така можех да си обясня смъртта тогава. Някой, който не диша и е със затворени очи. Днес не си я обяснявам така. Не че има някакво значение. Умрелият винаги е със затворени очи и никога не диша. Обичах да гледам красиви надгробни плочи. Мраморни. С издълбани в мрамора имена и години. С ограда около самия гроб. С вази от двете страни на плочата. Струваше ми се редно, ако обичаш приживе някого, когато той умре, да направиш последното му жилище красиво. Детският ми ум си мислеше и обратното. Ако не обичаш този, който е починал, слагаш на гроба му прост дървен кръст и това е. Стоях там дълго време. Или докато огладнея. Което е едно и също, като си дете. Поемах пътя към дома някак умиротворен. Тъгата вътре в мен общуваше с наслоената по креповете тъга. Постигаха баланс. Прибирах се вкъщи олекнал. До следващия път, когато пак щях да се измъкна тихо, да мълча, а тъгата в мен да говори с наслоената по креповете чужда тъга.

От всички в голямото ни семейство най-много обичах майка ми. Като разбрала, че е бременна с мен, се уплашила. Имала вече две други деца. Син и дъщеря. Живеели бедно. По времето на така наречения развит социализъм и планова икономика работа е имало за всички. Зле платена, но сигурна. Не сме гладували, но парите са стигали само за най-необходимите неща. Храна, дрехи, обувки, дърва и въглища за огрев. Никакво разточителство, никакъв лукс. Споделила с роднини, че е бременна. Нечакано дете. Нежелано. Посъветвали я да ме махне. Удобен термин. Не говориш за човешко съществуване – то се убива. Маха се, премахва се, нещо. Тя каза: *Вие ли ще ми гледате детето, или аз?* Там, където има храна

Йордан Славейков
ПОСЛЕДНА СТЬПКА

Роман
Българска
Първо издание

Художник: Кирил Златков
Редактор: Борис Минков
Коректор: Мая Любенова
Формат: 64/90/16
Печатни коли: 8
Предпечатна подготовка:
Кирил Златков

Печат: Полиграфически комплекс Жанет 45 – Пловдив
бул. Ал. Стамболийски №9, тел. 032/60 90 90
Издателство Жанет 45 ООД – Пловдив
бул. Ал. Стамболийски № 9, факс: 032/60 90 60
www.janet45.com